

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXIX, broj 45

7. studenoga 2019.

cijena 200 Ft

Osnivačka sjednica HDS-ove Skupštine

FOTO: KRISTINA GOHER

3. – 5. stranica

Susret zborova u Vršendi

7. stranica

Obnovljen Općinski stan

11. stranica

Druženje u Barči

12. stranica

Komentar

Raditi na promidžbi i informiranju

Udruga Zrinskih kadeta s konzorcij-skim partnerom, s Hrvatskom samoupravom Zalske županije, u okviru EFOP programa proveli su istraživanje i anketirali pripadnike hrvatske narodnosne zajednice u pomurskoj regiji o njihovu položaju, o poznavanju narodnosne politike, pitali ih o zanimanju za sudjelovanje u njoj, odnosno njihovu ocjenu o tome. Anketirano je sto osoba u raznim naseljima u kojima je aktivnija zajednica, od kojih su 87 posto bili stariji od 20 godina (57 zaposleni, 30 umirovljenici). Od sto ispitanika 62 su smatrali hrvatski jezik svojim materinskim jezikom, isto toliko odlično govore i čitaju na hrvatskome jeziku, 55 ih dobro poznaje hrvatsku kulturu, a 33 prati izdanja na hrvatskome jeziku, odnosno i čita na tome jeziku (najviše njih su naveli da na hrvatskome jeziku čitaju isključivo naš tjednik). Koliko poznaju hrvatsku narodnosnu politiku, odnosno što je njihovo mišljenje o njoj sabrano je u studiju. Od sto ispitanika 83 su odlučno odgovorili da je važno zastupanje interesa narodnosti u politici, ali čak 53 posto smatra da s politikom ne mogu se postići ozbiljniji rezultati, 46 posto misli da državna politika govori o korupciji. Prvi narodnosni mjesni izbori su provedeni prije 25 godina, ispitanici su zamoljeni da navedu najvažnija događanja hrvatske zajednice tijekom tog razdoblja. Više od polovine ispitanika, 55 posto su naveli kao najvažniji događaj narodnosne mjesne izbore, 5 posto njih naveli su izbor glasnogovornika, a 26 ispitanika nije znao dati odgovor. Kod nekih ispitanika dobio je odgovor o nekim državnim priredbama. Na pitanje „Poznaju li državne narodnosne političare“, čak 29 posto ispitanika nije znao nabrojiti nijednu osobu iako u regiji već više od tri godine djeluje državna ustanova koju je utemeljilo najviše političko tijelo Hrvata u Mađarskoj. Na pitanje poznaju li mjesne narodnosne političare, čak 39 posto njih nije znalo odgovoriti. Uzimajući u obzir rezultate, čini se da narodnosni političari ubuduće na svim razinama trebat će proraditi na boljoj promidžbi, jer informacije o njihovu radu ne dopiru dovoljno do članova zajednice, pa tako i ne znaju čemu bi bilo poželjno sudjelovati.

Beta

Glasnikov tjedan

Izabrani zastupnici državnih samouprava, izuzev rusinske i romske, 28. listopada svi su istoga dana u različitim terminima i skupinama preuzeli svoje vjerodajnice na svečanosti održanoj na Fakultetu za državnu upravu u Budimpešti. Svečanosti su pribivali između ostalih državni tajnik Ureda premijera zadužen za društvene, vjerske i narodnosne veze, donosi MTI. Mi smo na našu molbu od HDS-ova Ureda obavijest o tome dobili istoga dana u 11.00 sati. Rezultati izbora za 11 državnih samouprava postali su valjani 24. listopada, kada je Državno izborno povjerenstvo naznačilo nadnevak i mjesto održavanja osnivačke sjednice HDS-ove Skupštine.

Vjerodajnice u popodnevnoj skupini primili su predstavnici grčke, rumunjske, srpske, slovačke, hrvatske, armenske te ukrajinske državne samouprave. Njih je uručio (onima koji su se odazvali) predsjednik Državnog izbornog povjerenstva za manjinske izbore Péter Rádi i Krisztián Gáva. Rádi reče da su i ovi izbori pokazali „živost“ Zakona o narodnostima jer je u više od dvije tisuće naselja za 15 000 kandidata 13 narodnosnih zajednica glasovalo umalo 300 000 birača. Kazao je kako danas pripadnici narodnosti mogu bez

ikakvoga straha biti odani svojem podrijetlu, jačati nacionalnu svijest i vezu sa svojim korijenima. Toga se dana čulo da su manjine državnopravni element te uz ostala prava imaju pravo i na slobodan izbor samobitnosti. Nazočnima se obratio i zastupnik Nijemaca u Mađarskom parlamentu koji je predsjednik Odbora za narodnosti. Rekao je da svaka narodnost ima svoju povijest, kulturu i vlastite ciljeve, ali je važno da bude međusobnog razumijevanja i podrške. U proteklih pet godina pokazali smo da je to moguće. Tako treba nastaviti i sljedećih pet godina i biti još aktivniji. U svom obračanju državnih tajnika za narodnosne i društvene veze Miklós Sol-

tész kazao je da je zahvalan svima koji su pridonijeli da izbori budu uspješni, te dodao kako su se u mnogo čemu oni razlikovali od dosadašnjih. Naime, bilo je narodnosti koje su na izbore izašle s više lista, što znači da su se stvorili uvjeti za različite političke stavove. Pred nama je razdoblje od pet godina i politička mišljenja moraju se uskladiti i

svi morate ići zajedničkom cilju, završetku započetih i započinjanju novih projekata. Pozvani su svi na zajednički rad i suradnju. Naglašeno je i to da temeljem rezultata izbora izabrani zastupnici ne predstavljaju više kandidacijsku organizaciju i građane koji su joj dali potporu, nego u državi sve pripadnike dane narodnosti.

Istog je dana održana osnivačka sjednica novog saziva HDS-ove Skupštine na mandat od pet godina. Za predsjednika je izabran Ivan Guban.

Branka Pavić Blažetin

„Istog je dana održana osnivačka sjednica novog saziva HDS-ove Skupštine na mandat od pet godina. Za predsjednika je izabran Ivan Guban.“

Pratite medijske platforme Medijskog centra Croatica!

MEDIJSKI CENTAR *Croatia*

www.glasnik.hu

Tiskano izdanje Hrvatskoga glasnika – svakoga petka u Vašem domu.
Čitajte i širite Hrvatski glasnik “oazu hrvatske pisane riječi u Mađarskoj”!

Facebook profil Hrvatski glasnik - dnevni tisak - budite obaviješteni prateći Hrvatski glasnik!
radio.croatia.hu – 24 sata glazbe, utorkom, četvrtkom i petkom od 18 sati radijske emisije s ponavljanjima drugoga dana u 10 sati!

Croatia TV - tjedni prilog! Budite naši prijatelji, pratite Medijski centar
Croatia i preko Facebookovih profila: Hrvatski glasnik; Radio Croatia; Croatia TV!

Uručene vjerodajnice vijećnicima HDS-ove Skupštine; na njezinoj osnivačkoj sjednici izabrani novi dužnosnici

U prostorijama Ludovike, budimpeštanskoga Sveučilišta državne javne službe, 28. listopada 2019. u poslijepodnevnom satima uručene su vjerodajnice vijećnicima Skupštine Hrvatske državne samouprave. Nakon svečanoga čina održana je osnivačka sjednica HDS-ove Skupštine, gdje za predsjednika izabran je Ivan Gugan, a za zamjenicu Angela Šokac Marković, birani su i savjetnici, predsjednici i zamjenici te članovi šest odbora.

Urudžba vjerodajnice

Dana 28. listopada 2019., u skladu sa člankom 206. stavak (1) Zakona XXXVI. iz 2013. godine o izbornom postupku, Državno je izborno povjerenstvo izabranim narodnosnim zastupnicima državnih narodnosnih samouprava uručilo vjerodajnicu. U prijepodnevnom satima dokumentu su preuzeli vijećnici bugarske, poljske i njemačke državne narodnosne samouprave, a poslijepodne zastupnici grčke, rumunjske, srpske, slovačke, slovenske, hrvatske, armenske i ukrajinske državne narodnosne samouprave, sveukupno njih 229. Budući da se u hrvatski birački popis do zadanoga nadneva Izbornoga zakona registriralo iznad deset tisuća birača, saziv Skupštine Hrvatske državne samouprave ima trideset i jednog vijećnika. U skladu sa službenim rezultatima narodnosnih izbora Državnog izbornog povjerenstva, najviše vijećnika u HDS-ovoj Skupštini, 23, ima državna izborna lista Saveza Hrvata u Mađarskoj, 8 vijećnika pak državna izborna lista Društva Hrvati-Horvátok – Udruga „Čakavska katedra“ Šopron. Predsjednik Državnog izbornog povjerenstva Péter Rádi i DIP-ov potpredsjednik Krisztián Gáva uručili su vjerodajnice vijećnicima HDS-ove Skupštine. Dokumente su preuzeli: Ma-

Dio nazočnih

rijana Balatinac dr. Al-Emad (Savez Hrvata u Mađarskoj), Arnold Barić (Savez Hrvata u Mađarskoj), Anica Popović Biczák (Savez Hrvata u Mađarskoj), Veronika Dervar Blažev (Savez Hrvata u Mađarskoj), dr. Timea Bockovac (Savez Hrvata u Mađarskoj), Ivan Gugan (Savez Hrvata u Mađarskoj), Zoltan Hajdu (Savez Hrvata u Mađarskoj), dr. Šandor Horvat (Društvo Hrvati-Horvátok – Udruga „Čakavska katedra“ Šopron), Marija Kralj Kiss (Društvo Hrvati-Horvátok – Udruga „Čakavska katedra“ Šopron), Győző Kohut (Udruga Hrvati-Horvátok – Udruga „Čakavska katedra“ Šopron), Ladislav Kovač (Savez Hrvata u Mađarskoj), Milan Kovač (Savez Hrvata u Mađarskoj), Martin Kubatov (Savez Hrvata u Mađarskoj), Diana Madaras (Savez Hrvata u Mađarskoj), Angela Šokac Marković (Savez Hrvata u Mađarskoj), dr. Žuža Meršić (Društvo Hrvati-Horvátok – Udruga „Čakavska katedra“ Šopron), Joso Ostrogonac (Savez Hrvata u Mađarskoj), Franjo Pajrić (Društvo Hrvati-Horvátok – Udruga „Čakavska katedra“ Šopron), Marija Pilšić (Savez Hrvata u Mađarskoj), Marta Barić Ronai (Savez Hrvata u Mađarskoj), Robert Ronta (Savez Hrvata u Mađarskoj), Janja Šimai-Petrinović (Savez Hrvata u Mađarskoj), dr. Dinko Šokčević (Savez Hrvata u Mađarskoj), Tibor Sadadoš (Društvo Hr-

Svečani trenutak

vati-Horvátok – Udruga „Čakavska katedra“ Šopron), Đurđa Sigečan (Savez Hrvata u Mađarskoj), Stjepan Tišler (Savez Hrvata u Mađarskoj), Lilla Trubić (Savez Hrvata u Mađarskoj), Zoltan Vizvari (Savez Hrvata u Mađarskoj). Vjerodajnicu će drugom prilikom preuzeti: Vjekoslav Filaković (Savez Hrvata u Mađarskoj), Kristina Glavanić (Društvo Hrvati-Horvátok – Udruga „Čakavska katedra“ Šopron) i dr. Stjepan Lukač (Društvo Hrvati-Horvátok – Udruga „Čakavska katedra“ Šopron).

Osnivačka sjednica HDS-ove Skupštine

U uredskim prostorijama Hrvatske državne samouprave 28. listopada 2019. u poslijepodnevnom satima održana je osnivačka sjednica HDS-ove Skupštine, koju, sukladno točki 19. – 20. Pravilnika o HDS-ovoj organizaciji i radu, sazvala je predsjedateljica Angela Šokac Marković. Za sjednicu je predložila ovaj dnevni red: 1. Izbor članova Odbora za provjeru mandata, 2. Izvješće o

rum, budući da od 31 vijećnika nazočnih je 28, a izočni su: Vjekoslav Filaković, Kristina Glavanić i dr. Stjepan Lukač. Pročitana je predloženi dnevni red, što su vijećnici jednoglasno prihvatili, potom za voditeljicu zapisnika izabrali Klaudiju Völgyi, za ovjerovatelja Arnolda Barića, te birani su i članovi Odbora za provjeru mandata. Nakon toga za predsjednicu tog Odbora izglasovali su dr. Timeu Bockovac, za članove dr. Šandora Horvata i Roberta Rontu. Nakon stanke predsjednica dr. Bockovac izvijestila je vijećnike da je Odbor za provjeru mandata provjerio mandate i osobne iskaznice, i zaključio ovo: 'izvješće o rezultatima provjere mandata govori o tomu da od 31 izabranog zastupnika 28 njih priložilo je svoju vjerodajnicu i osobnu iskaznicu, oni su i nazočni, te u tri slučaja zaključeno da su izočni sa sjednice Skupštine'. Nakon prisega, djelatnice HDS-ova Ureda podijelile su popis izmijenjenoga dijela Pravilnika o organizaciji i radu. Vijećnik dr. Franjo Pajrić izrazio je svoje nezadovoljstvo jer, kako reče, zastupnici nisu imali vremena pregledati podijeljeni materijal i pripremiti se, a jednako tako ne slaže se ni s razdvajanjem Odbora za kulturu i vjerska pitanja, te je zatražio stanku za dogovor voditelja dviju državnih izbornih lista (Savez Hrvata u Mađarskoj Joso Ostrogonac i Društvo Hrvati-Horvátok – Udruga „Čakavska katedra“ Šopron dr. Franjo Pajrić). Većina je smatrala da je bilo dovoljno vremena za dogovor, i njegova molba nije usvojena. Potom dr. Pajrić u vezi s ustrojem HDS-ove Skupštine imao još tri prijedloga: 1. jedan dopredsjednik u punom statusu s državne izborne liste Društva Hrvati-Horvátok – Udruga „Čakavska katedra“ Šopron (za: 5, protiv: 20, suzdržan: 2); 2. dva dopredsjednika u honorarnome statusu, od kojih je jedan s državne izborne liste Društva Hrvati-Horvátok – Udruga „Čakavska katedra“ Šopron (za: 6, protiv: 19, suzdržan: 1); 3. dva dopredsjednika: jedan u honorarnome statusu, a drugi s državne

Prisega zastupnika

rezultatima provjere mandata, 3. Prisega, 4. Izmjene i dopune Pravilnika o HDS-ovoj organizaciji i radu, 5. Izbor predsjednika, odluka o primanjima, 6. Izbor zamjenika predsjednika, odluka o primanjima, 7. Izbor članova Odbora za gospodarstvo, financije i nadzor i ostalih odbora, sukladno Pravilniku, 8. Prijedlog za izradbu promjene i dopune HDS-ova Pravilnika (Zakon o pravima narodnosti §113. stavak a)). Na sjednici je pribivala i nadzornica provedbe zakonitosti iz glavnogradskog Ureda vlade dr. Pálma Szántai Tóth. Predsjedateljica Angela Šokac Marković ustanovila je da sjednica ima kvo-

Novoizabrani predsjednik Ivan Guban vodi sjednicu.

Glasovanje

izborne liste Društva Hrvati-Horvátok – Udruga „Čakavska katedra“ Šopron bez honorara (za: 6, protiv: 19, suzdržan: 0). Angela Šokac Marković stavila je na glasovanje prijedlog dr. Franje Pajrića neka HDS-ova Skupština ima pet odbora, a neka se ne razdvoji Odbor za kulturu i vjerska pitanja (za: 6, protiv: 22, suzdržan: 1). Budući da nije bilo više prijedloga za izmjenu i dopunu HDS-ova Pravilnika o organizaciji i radu, predsjedateljica Angela Šokac Marković stavila je na glasovanje prijedlog (za: 21, protiv: 5, suzdržan: 1). Nakon stanke Angela Šokac Marković priopćila je da je HDS-ov Pravilnik o organizaciji i radu objavljen i prihvaćen. Uslijedio je izbor predsjednika i odluka o njegovim primanjima. Angela Šokac Marković izvijestila je nazočne da 'prema zakonskim propisima, kandidatura je valjana onda ako iza kandidature ima najmanje osam osoba.' Narečeno je valjano kod izbora i imenovanja svih dužnosnika HDS-ove Skupštine. Pri izboru dužnosnika svi su se nazočni kandidati izjasnili za javno glasovanje. Zastupnik Josu Ostrogonac za predsjednika predložio je Ivana Gugana. Vijećnici su jednoglasno za HDS-ova predsjednika izabrali Ivana Gugana. Jednoglasno je prihvaćeno da primanja predsjednika budu: 695 700 forinta, te 104 355 forinta za ostale troškove. Predsjednik Gugan zahvalio je na povjerenju i čestitao zastupnicima 'najvišeg i najvažnijeg političkog tijela Hrvata u Mađarskoj', te zahvalio biračima koji su glasovali na državnu listu Saveza Hrvata u Mađarskoj, budući da je on bio na toj listi. Za zamjenicu predsjednika Ivan Gugan predložio je Angelu Šokac Marković, vijećnik dr. Franjo Pajrić za zamjenika predložio je Győzőa Kohuta. Rezultati glasovanja: Győző Kohut – za: 6, protiv: 21, suzdržan: 6; Angela Šokac Marković – za: 22, protiv: 0, suzdržan: 6. Za primanja zamjenice predsjednika izglasovano je 154 200 forinta, te 23 tisuće forinta za ostale troškove. Uslijedio je izbor članova Odbora za gospodarstvo, financije i nadzor te ostalih odbora, sukladno prihvaćenom Pravilniku o HDS-ovu organizaciji i radu. Članove Odbora za financije i nadzor predložio je Josu Ostrogonac, vijećnici su za predsjednika izabrali Ladislava Kovača, za zamjenika Tibora Sabadoša, a za članove Martina Kubatova i Janju Šimai-Petrinović. Članove Odbora za odgoj i obrazovanje predložio je Arnold Barić, zastupnici su za predsjed-

nika izabrali Josu Ostrogonca, za zamjenicu Anicu Popović Biczak, a za članicu dr. Žužu Meršić. Prijedlog Franje Pajrića da vanjska članica Odbora bude gđa dr. Attila László Huszára nije prihvaćen. Članove Odbora za kulturu predložio je Josu Ostrogonac, vijećnici su za predsjednicu izabrali Marijanu Balatinac dr. Al-Emad, za zamjenicu Đurđu Sigečan, a za člana Zoltana Vizvarija. Također je bio predložen i Győző Kohut, ali nije prihvatio kandidaturu. Za članicu Odbora Franjo Pajrić predložio je Mariju Kralj Kiss, što su vijećnici prihvatili. Franjo Pajrić također je Mariju Kralj Kiss predložio i za zamjenicu tog Odbora, no ona nije izabrana. Članove Odbora za vjerska pitanja predložio je Josu Ostrogonac, zastupnici su za predsjednicu izabrali Martu Barić Ronai, za potpredsjednicu Lillu Trubić – zamjenicu, za članicu Dianu Madaras. Predložio je i dr. Šandora Horvata, ali on nije prihvatio kandidaturu. Članove Odbora za pravna i organizacijska pitanja predložio je Josu Ostrogonac, vijećnici su za predsjednicu izabrali Mariju Pilšić, za potpredsjednika Stjepana Tišlera – zamjenika, za člana Arnolda Barića. Franjo Pajrić predložio je Tibora Dombajija, jer će se dr. Stjepan Lukač odreći svoga mandata, a on je sljedeći na državnoj izbornoj listi Društva Hrvati-Horvátok – Udruga „Čakavska katedra“ Šopron, te se i pismeno izjasnio da prihvaća kandidaturu. S 12 glasova za, osam suzdržana i osam protiv, Tibor Dombai nije izabran za člana tog Odbora. Članove Odbora za mladež i sport predložio je Josu Ostrogonac, zastupnici su za predsjednika izabrali Milana Kovača, za potpredsjednika Zoltana Hajdua – zamjenika, za članicu Veru Dervar Blažev. Za članicu Odbora Franjo Pajrić predložio je nazočnu Petru Kolnhoffer, međutim s 12 glasova za, 10 suzdržanih i 5 protiv ona nije izabrana. Savjetnike je predložio Josu Ostrogonac, za odnose unutar Skupštine samouprave dr. Franju Pajrića, on nije prihvatio kandidaturu, vijećnici su za savjetnicu za unapređenje hrvatskoga narodnosnog javnog obrazovanja izabrali dr. Timeu Bockovac, za savjetnika za provedbu i nadzor hrvatskih društvenopolitičkih pitanja dr. Dinka Šokčevića. Predsjednik Ivan Gugan izvijestio je nazočne da će državni Dan Hrvata biti 16. prosinca 2019. u Baji, te zatvorio sjednicu Skupštine.

Kristina Goher

Hrvatski vrtić, osnovna škola i učenički dom u Santovu

Na početku nove školske godine

Učenci prvog razreda sa svojom učiteljicom

Nova, 2019./2020. školska godina i u santovačkome Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi i učeničkom domu svečano je otvorena 1. rujna. Već po običaju, prije otvorenja osmaši su iz vrtića dopratili prvaše koji su se predstavili s prigodnim programom. Učenicima, roditeljima i nastavnicima obratio se ravnatelj škole Joso Šibalin koji je otvorio novu školsku godinu, nakon čega su po razredima održani i prvi roditeljski sastanci.

Nova je školska godina počela sa starim-novim izazovima, prvi dan nastave održan je 2. rujna. U drugome tjednu nastave posjetili smo Hrvatski vrtić, osnovnu školu i učenički dom u Santovu, ustanovu koja od 2000. godine djeluje u održavanju Hrvatske državne samouprave.

Kako nam uz ostalo reče ravnatelj Joso Šibalin, nova školska godina otpočela je s devet upisanih prvaša. Svi su oni Santovci, i bili su polaznici hrvatskog vrtića. Premda ove godine ima nešto manje prvaša, sljedeće godine bit će ih više jer u velikoj vrtićkoj skupini ima 17 djece. Roditelji iz okolice rjeđe upisuju djecu u prvi razred jer su premladi za to, moraju putovati ili biti smješteni u učeničkom domu, stoga će i ovaj razred poslije vjerojatno porasti kao što je to i u ostalim razredima. Uz to treba znati da je prošle godine školu napustio jedan od brojnijih razreda. Tako je ukupan broj učenika ove godine 130. U učeničkom je domu smješteno 60 učenika, a u vrtiću ima 52 djece. To ohrabruje jer posljednjih je godina praksa da svi polaznici vrtića nastavljaju školovanje u santovačkoj Hrvatskoj školi. I to treba napomenuti da posljednjih godina više obitelji odseljuje, roditelji odlaze trbuhom za kruhom, te nose i djecu sa sobom. – ističe ravnatelj Šibalin.

Nova je školska godina počela i s nekim promjenama u pedagoškom kadru. Nakon 40 godina rada, učiteljica popodnevne razredne nastave Marica Jelić Mandić otišla je u mirovinu. Kolega iz učeničkog doma Zoltán Somogyi preuzeo je treći razred, a učiteljica Anikó László Filaković radi u prvom razredu u popodnevnoj razrednoj nastavi. Istodobno učiteljica Sonja Periškić iz Bačkog Monoštora otišla je na roditeljski, a na njezino je mjesto došla Bezdankinja Evelina Bojić. Unatoč tomu, u učeničkom je domu još uvijek jedno radno mjesto nepopunjeno, ali nažalost na tržištu rada nema dovoljno djelatnika, pedagoga sa znanjem hrvatskoga jezika.

Navrijeme, do 15. kolovoza, stigli su svi udžbenici iako je bilo ograničenja jer su se zbog potpore mogli naručiti samo preko Kelloa, a za alternativne udžbenike nije bilo mogućnosti.

Novina će biti u nastavi, ističe ravnatelj Šibalin, da će se u okviru nastave hrvatskoga jezika od tjedno pet sati jedan sat upotrijebiti samo za jezične vježbe, za vježbanje, razvijanje svakodnevnog ophođenja. Prema njegovim riječima to je vrlo važno jer nažalost vrlo malo djece rabi hrvatski jezik svakodnevno u svojoj obitelji. Zato škola mora stvoriti uvjete kako bi se govorni jezik što više razvijao.

Nažalost, i dalje nije ostvarena dogradnja novog učeničkog doma što znatno otežava svakodnevni odgojno-obrazovni rad. Naime, učenici viših razreda smješteni su u zgradi nekadašnje seoske škole koja nimalo ne odgovara uvjetima 21. stoljeća. Osim toga su i troškovi održavanja veliki. Novi učenički dom, sagrađen u prvoj etapi, osigurava samo smještaj, a u drugoj etapi predviđene su i učionice, aula, blagovaonica, kuhinja te druge popratne prostorije. S dogradnjom učeničkog doma znatno bi se smanjili i troškovi održavanja. Od studenoga prošle godine kada su primili dopis da natječaj odgovara svim kriterijima, ali je zbog nedostatka financijskih sredstava stavljen na „listu čeka-

Sreća u školskoj klupi

nja”, nema pomaka. Uz pomoć održavatelja, Hrvatske državne samouprave, i dalje će nastojati dovršiti taj projekt jer, kako ističe ravnatelj, mnogi roditelji zbog neodgovarajućih uvjeta u oronuloj zgradi starog doma odustaju od upisa djece.

Marija Kovačev Milanković već dvadeset pa i više godina radi s prvašima. Kako nam uz ostalo reče, ove godine imaju nešto manje učenika nego prethodnih godina, šest djevojčica i tri dječaka. Osim jednoga iz Baje, svi su Santovci koji su došli iz hrvatskog vrtića te raspolažu bogatim rječnikom na što se dobro može graditi. Budući da je to velika promjena za njih, mnogo se uči i radi kroz igru. Nema još čitanja, upoznaju se s glasovima, vježbaju pisanje elemenata slova. Prva su dva tjedna radili na proširivanju jezičnoga blaga, a sve to kroz igru i igrice, što je djeci vrlo zanimljivo. Sva su djeca dobila nove besplatne udžbenike. Već godina hrvatski se jezik podučava iz udžbenika Zlate Gergić. Rabi se „zelena“ čitanka, radna bilježnica i pisanka. Prema riječima Marije Kovačev Milanković, prvih šest tjedana pripremno je razdoblje, a onda kreće upoznavanje slova na hrvatskom i mađarskom jeziku. Tamo negdje početkom ožujka djeca upoznaju slova abecede, zatim se čitaju kraći tekstovi, pjesmice, mala štiva, pričice, a do kraja školske godine svladavaju pisanje i čitanje. U popodnevnoj nastavi od ove godine s prvašima radi Anikó László Filaković, učiteljica razredne nastave. S. B.

Susret i usavršavanje hrvatskih crkvenih zborova u Vršendi

Hrvatska samouprava sela Vršende već desetak godina organizira Susret hrvatskih crkvenih zborova, a u posljednje dvije godine u suorganizaciji s Udrugom baranjskih Hrvata Susret je spojen s usavršavanjem pjevačkih zborova koje se održava više puta godišnje u nekom od baranjskih naselja.

Ove se godine, 5. listopada, u prostorijama vršendske Šokačke čitaonice na usavršavanju crkvenih pjevačkih zborova baranjskih naselja okupilo pedesetak sudionika iz Harkanja, Katolja, Kozara, Kujinja, Katolja, Pečuha, Pogana i Vršende. Njima su se pridružili i gosti iz Hrvatske, iz Narda, s kojima Vršendani već dvije godine vrlo dobro surađuju. Već po običa-

Pjevači iz Katolja

Pjevači iz Narda

Pjevači iz Kozara

Pjevači iz Vršende

Pjevači iz Dušnoka

ju, poučavala ih je Aleksandra Čeliković Cvidrak, magistar glazbene pedagogije.

– Uvježbavale su se narodne i crkvene, posebno božićne pjesme, jer će zajednički zbor baranjskih Hrvata 13. prosinca pjevati na svetoj misi i županijskome hrvatskom adventskom koncertu koji će se ove godine održati u pečuškoj bazilici. Njima će se pridružiti i muški pjevački zbor BelAmi iz Belišća. –reče nam uz ostalo predsjednica vršendske Hrvatske samouprave. Kako dodaje Marijana Balatinac, u popodnevним satima na misi i Susretu zborova pridružili su im se i dragi prijatelji iz Dušnoka.

Nakon usavršavanja i zajedničkog ručka sudionici su se okupili u župnoj crkvi na misi na hrvatskom jeziku koju je služio velečasni Gabrijel Barić, a svojim pjevanjem uljepšao domaći crkveni zbor. Već dugo godina ovo je prigoda da Vršendani barem je-

danput godišnje imaju misu na hrvatskom jeziku. Uslijedio je koncert crkvenih zborova, a predstavili su se pjevački zborovi iz Katolja, Dušnoka, Narda (Hrvatska), Kozara i Vršende. Nastavljen je i dugogodišnja tradicija da se proslavljaju rođendani, tako su na kraju u ime vršendske hrvatske zajednice čestitali, proslavili tetu Stanu Hosu prigodom njezina 80. rođendana.

Susret je završen druženjem sudionika i mještana, među njima i onih koji više ne žive u Vršendi, uz razgovor, pjesmu i veselicu, a to je bio glavni cilj cjelodnevne priredbe.

Dodajmo kako je priredba ostvarena s potporom Predsjedništva Vlade i Društva za upravljanje Fondom „Gábor Bethlen“ zatvoreni d. d.

S. B.

Vjekoslav Blažetin dobitnik Nagrade „Franjo Marković“

Sveučilište u Zagrebu Filozofski fakultet, na temelju članka 98 Statuta Filozofskog fakulteta i mišljenja Povjerenstva za nagradu Fakultetsko vijeće Filozofskog fa-

kulteta na sjednici održanoj 18. rujna 2019. godine donijelo je odluku o dodjeli Nagrade „Franjo Marković“ studentu, u trenutku dodjele nagrade mag. educ. philol. croat. (magistar edukacije hrvatskog jezika i književnosti) i mag. philol. russ (magistar rusistike), Vjekoslavu Blažetinu. On je dobio nagradu za diplomski rad naslova Slika Tita u popularnoj kulturi između 1948. i 1953. godine: komparativna analiza. Nagrada je dodijeljena temeljem prijedloga za nagradu Odsjeka za kroatistiku. Svečanost urudžbe zbilja se u petak, 18. listopada, na svečanosti proslave Dana Filozofskog fakulteta, i njegova

145. rođendana. Uručene su toga dana nagrade kako studentima tako i profesorima, među njima i Vjekoslav Blažetinu, mladom Hrvat iz Pečuha, djetetu hrvatskog obrazovnog sustava u Mađarskoj. Naime, on je pohađao od vrtića do mature Školu Miroslava Krleža. Ponosan je nositelj i Krležine nagrade za rezultate postignute tijekom svojega dvanaestogodišnjeg osnovnoškolskog i srednjoškolskog školovanja.

Kako je naglašeno u laudaciji nagrade: „Autor znanstveno artikuliranim i utemeljenim pristupom doprinosi relevantnom utemeljenju proučavanja odnosa kulture i ideologije tijekom socijalističkog razdoblja u istočnoj Europi. Provedena analiza vrijedan je odmak od stereotipizacije socijalističkog sustava u javnoj sferi. Autor je ukazao na svrhovitost primjene studija književnosti na širi kontekst popularne kulture i svakodnevice te pokazao kako transfer književno teorijskog znanja može biti plodonosno primijenjen na druga interdisciplinarna područja, prije svega na vizualnu kulturu.“

Na portalu <http://kroat.ffzg.unizg.hr> čitamo: „Znanstveno artikuliranim i utemeljenim pristupom koja uzima u obzir teorijske postavke u proučavanju popularne kulture, diskurzivne analize književnosti i kulture, kulturno-povijesne analize socijalizma te iscrpnom analizom do sada neobrađene ili djelomice obrađene građe, autor pridonosi bitnom utemeljenju proučavanja odnosa kulture i ideologije tijekom socijalističkog razdoblja u istočnoj Europi.“

Vjekoslav Blažetin rođen je 30. lipnja 1993. u Pečuhu. Osnovnu je školu i gimnaziju završio u rodnom gradu. Godine 2012. položio je dvojezičnu maturu na mađarskom i hrvatskom jeziku u Hrvatskoj gimnaziji Miroslava Krleža.

Nakon mature upisao je jednopredmetnu kroatistiku na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu akademske godine 2012./2013., a akademske godine 2013./2014. dvopredmetni studij kroatistike i rusistike na istom fakultetu. Akademske je godine 2016./2017. završio preddiplomski studij sa završnim radom Karikature Tita u časopisima Narodni kalendar, Ludas Matyi i Krokodil (pod mentorstvom doc. dr. sc. Danijele Lugarić Vukas) te je sljedeće akademske godine upisao diplomski studij na objema studijskim grupama (nastavnički smjer kroatistike i prevoditeljski smjer rusistike). Akademske je godine 2017./2018. metodičku praksu hrvatskoga jezika i književnosti imao u V. gimnaziji pod mentorstvom prof. Vesne Muhoberac i u Osnovnoj školi Jordanovac pod mentorstvom prof. Patricije Marušić. Sudjelovao je na više međunarodnih skupova. U srpnju je akademske godine 2018./2019. završio diplomski studij kroatistike i rusistike s interdisciplinarnim diplomskim radom Slika Tita u popularnoj kulturi između 1948. i 1953. godine: Komparativna analiza (pod mentorstvom doc. dr. sc. Maše Kolanović i doc. dr. sc. Danijele Lugarić Vukas) za koji je dobio Nagradu „Franjo Marković“. Aktivno prevodi s mađarskog na hrvatski i s hrvatskog na mađarski te s ruskog na mađarski i hrvatski, s mađarskog i hrvatskog na ruski jezik.

Na stranici www.krleža.hu piše: Vjekoslav Blažetin, naš bivši učenik dobitnik je najprestižnije nagrade Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu za 2019. godinu u svojoj generaciji. U povijesti Hrvata u Mađarskoj i njihova studiranja na Filozofskom fakultetu ili bilo kojem drugom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu to je prva nagrada ovoga ranga. Ponosni su na njega roditelji, naša škola koju je pohađao 12 godina + 4 godine vrtića te svi Hrvati u Mađarskoj!“, čitamo na stranici www.krleža.hu

Nagrada „Franjo Marković“ godišnja je nagrada Filozofskog fakulteta koja se dodjeljuje studentima koji su u prethodnoj kalendarskoj godini ostvarili zapažene znanstvene, umjetničke, stručne i sportske rezultate, a dodjeljuje se na Dan Filozofskog fakulteta 17. listopada. Dodajmo da je Franjo Marković bio hrvatski književnik i estetičar te prvi dekan Filozofskog fakulteta u Zagrebu. -mcc-

Trenutak za pjesmu

Razglednice iz Zagreba

2.

pènezi-pènezi-pènezi

za njima žica gospođa s faksa

automati automatski

povraćaju sliku studentske budućnosti

Vjekoslav Blažetin

In memoriam

Zoltan Kurcz

(1963. – 2019.)

U komediji „Dragi rodjaki“ 2009. ljeta

Magleno, neprijateljsko ujutro je bilo utorak, kad se je začela raširiti vist u selu, izgubili smo Te. Žitak, ne mareći se za druge, spolom tira svoje. Naroditi se, osnovati familiju, brinut su za nje i preminuti. Iako si svim nam obećao, izdržat ćeš, suprot boli na licu još sa širokim smihom, bitka za žitak srušila je tijelo. U zadnji tajedni mogao si samo kratke trenutke miriti prez muke. Iz špitalja, domon, iz doma u špitalj. Dani su minuli u ovom ritmu za Te i tvoju familiju. A mi smo vjerovali, toliko diboko smo se ufali. Kot slipi. Nažalost, ovo sve s grubom bolešću bila je stvarnost, vaša svakidašnjica. Ne petrovski teatar, u

S Andrašom Handlerom u Pansionu Schöller

kom si nas tolikokrat razveselio po svoji sjajni uloga s tom tvojom glumačkom darovitošću, ku su upamet-zeli, hvalili i drugi ljudi, ki su te nek jednoč vidili u bilo kakovom kusiću. Glavni si junak bio na petrovskoj sceni, još na početku ovoga ljeta strastveno si igrao gizdavoga gospodara, bankara, zapovjednika svoje familije, i mi smo onda mislili da petrovsko kazališće u septembru će dalje putovati s ovom predstavom. Od julija cijelo Petrovo Selo stalo je uza Te. I u teški minuta... nevidljivo, nečujno. Nigdi u pozadini, nigdi u tišini. Još su Te nam ukrali... Komičara Igrokazačkoga društva, nogometaša, tancoša HKD-a Gradišća i još čuda toga, brata, oca, mužja, tuvaruša, rodjaka... Pred dvimi ljeti kad si/smo izgubio/izgubili prijatelja Zoltana Jannyja, nisi se mogao smiriti, strgnuti se i ići

S kćerkom Evelinom skupa na pozornici 2014. ljeta

dalje. Samo smo Ti na pozornici vidili smih i morebit u najužoj familiji, prilikom uspjehov kćerke Evelin i sina Martina. Toliko si radosti, dobre volje svim nam darovao, pomoć u svakidašnjici, potporu u nevolji, dobre riči, kad je nam najpotribnije bilo. I kako sad dalje? Kako u čekanju 30. obljetnice utemeljenja Igrokazačkoga društva? Kako u budućnosti na jubileji Hrvatskoga

kulturnoga društva Gradišće, čiji si peljač bio od 1989. do 1994. ljeta? Kako dalje sad na festivali, nogometni utakmica, prvenstvi Fradija? Prerano, nerazumljivo rano, neoprostivo rano si nam zbogomdao u ovoj kasnoj jeseni. Suze su nam istrošene, žalost i tuga su se doselile u petroviska srca. Na Sesevete uz morje kitic brojne sviće su zlamenovale koliko nam fališ. Ležeći polag pajtaša, drugoga komičara Alberta Handlera, a po mjestu parcele blizu i tvojemu prijatelju Zoltanu Jannyju, jur u petrovskom cintiru počivaš. A tod, u nebeskom teatru jur ste nam vi najsjajnji... Zgubljeni u vjekovječnosti, najdeni u naši spominki...

Zbogom, Zoli!

Timea Horvat

Bogatstvo...

Na dijamantnom jubileju HKD-a Gradišće 2012. ljeta

Djevica Marija nas vječno čeka.

Posjet Međugorju

Svaki je susret s Djevicom Marijom drugačiji. Svaki put nešto drugo dobijemo od Nje. Može to biti snaga, utjeha, nadahnuće, pročišćenje, radost, kajanje ili pak mir, ovisno o tome komu što treba. No osim toga svaki pojedini čovjek koji traži Marijinu pomoć dobije i Njezinu neizmjernu i bezuvjetnu ljubav. Kao što je i ona rekla: „Kada biste znali koliko vas volim, plakali biste od sreće.“

Tako je bilo i ovog puta kada smo u organizaciji eržebetvaroške Hrvatske samouprave 24. listopada 2019. otputovali u Međugorje. Bio je to kratak izlet hodočašće na kojemu smo osim Međugorja posjetili Sarajevo, dolinu Neretve, Mostar i Dubrovnik. Krenuli smo iz Budimpešte u četvrtak navečer, a u petak ujutro smo već u Sarajevu, na Baščaršiji pili kavu i cjenkali se s prodavačima. U Međugorju nas je čekalo dobro vrijeme i toplo gostoprinstvo. Još istog dana otišli smo na križni put na brdo Križevac, a navečer se popeli na Brdo ukazanja. Umorni, ali duševno okrijepljeni smo legli na počinak. Subota je protekla vedro i sunčano, prijepodne smo u dolini Neretve u društvu veselih svirača kušali i brali mandarine, a popodne smo nastavili put u Dubrovnik. Sretne smo trenutke proveli u tome gradu koji se zove i biser Jadrana, u gradu koji je nezaboravan i nikad dosadan. Prošetali smo Stradunom, posjetili crkve, osvježili se vodom iz Onofrijeve česme, pojeli sladoled i okupali se u moru, jednom riječju uživali smo svaki trenutak proveden ondje. Sutradan, 27. listopada, krenuli smo kući, ali usput smo se još u Mostaru divili Staromu mostu, kupili namirnice na tržnici, suvenire u čaršiji, bacili pogled na grad s minareta

Karađoz-begove džamije. Vratili smo se svojim kućama puni doživljaja, radosti, sunca i zahvalnosti i s darovima koje smo dobili od Djevice Marije. Posjetili smo čarobna mjesta koja će uvijek ostati u nama i nadamo se da smo mogli komad naše sreće podijeliti s našim prijateljima, roditeljima, djecom i vama.

Marija Šajnović

Križni put na brdo Križevac

Najmlađa hodočasnica Lilla Bendjeskov

Osnovane hrvatske samouprave u pojedinim okruzima grada Budimpešte

Pošto je Državno izborno povjerenstvo obznanilo rezultate narodnosnih izbora u pojedinim budimpeštanskim okruzima, održane su osnivačke sjednice hrvatskih samouprava, gdje su vijećnici među inima birali predsjednika i njegova zamjenika. Sedmočlano zastupničko tijelo Hrvatske samouprave grada Budimpešte za predsjednika izabralo je Stipana Đurića, za zamjenicu Anicu Petreš Németh; tročlano zastupničko tijelo Hrvatske samouprave III. okruga za predsjednika izabralo je dr. Attilu Istvána Szoboszlaija, za zamjenicu Marijanu Jakošević; V. okruga izabralo je za predsjednicu Mariju Lukač, za zamjenicu Miru Horvat; VII. okruga za predsjednicu izabralo je Katicu Benčik, za zamjenika Franju Čepelsigetija; IX. okruga za predsjednika izabralo je Belu Doboša, za zamjenicu Ljubicu Doboš Silađi; XI. okruga za predsjednika izabralo je dr. Dinka Šokčevića, za zamjenicu Anicu Petreš Németh; XII. okruga za predsjednika izabralo je Stipana Đurića, za zamjenika Atilu Pijukovića; XIII. okruga za predsjednika izabralo je Ladislava Romca, za zamjenicu Jelicu Pašić Drajkó; XIV. okruga za predsjednicu izabralo je Martu Romac Orosz, za zamjenicu Dejanu Edinu Šimon; XV. okruga za predsjednika izabralo je Stjepana Kuzmu, za dopredsjednika Attilu Pótárijia; XVI. okruga za predsjednicu izabralo je Katu Kingu Kolesa, za zamjenicu Snježanu Illés; XVII. okruga za predsjednicu izabralo je Miru Simon, za zamjenika Lászlóa Simona; XVIII. okruga za zamjenicu izabralo je Mariju Srakić Mareljin, za zamjenika Josu Pataricu; XIX. okruga za predsjednika izabralo je Đuru Zlatara, za zamjenika Dalibora Mandića; XXI. okruga za predsjednicu izabralo je Andreu Šimara-Tabori, za zamjenika Zoltana Gregurica; XXI. okruga za predsjednicu izabralo je Andreu Sztasák, za zamjenicu Editu Szabó Zalán.

Kristina Goher

Obnovljen Općinski stan s dičjimi jaslicama

Dodijene nagrade „Za Petrovo Selo“ i otvaranje izložbe „Pinka naša vridnost“

Kako smo u prošlom broju jur pisali, u Petrovom Selu zadnji septembarski vikend jur ljeta dugo je posvećen druženju, otkrivanju obnovljenih zgradov, skupnoj radosti. Ljetos za nediljnom svetom mašom je i službeno prikdan na hasnovanje obnovljeni Općinski stan, a na pravu stran zgrade uprav ov tajedan “su se doselili” mališani u diče jaslice. Cijela investicija je stala već od 100 milijun forintov, u kojoj je svota od 67 milijun forintov dospila na naticanji, a 36 milijun forintov je dodala Seoska samouprava iz svojega budžeta.

Novi Općinski stan i jaslice

„U zadnja ljeta spolom s pravom i s radošću smo mogli svečevati obnavljanje našega sela. Danas ćemo prikdati novorodjenu staru zgradu pomoću dvih naticanj, ka će popuniti još i dvi funkcije. Jedna će služiti za ovde živeće stanovnike, a s drugom ćemo ostvariti našu hrabru zamisao da s jaslicama dajemo šansu mladim roditeljem da najzadzajdu u djelatni žitak“, naglasila je Agica Jurašić-Škrapić, načelnica Petrovoga Sela, ka je dodala još da je uz nove obloke, vrata, napravljena i izolacija, modernizirano je grijanje i stavljeni su solarni paneli, zahvaljujući naticanju za energetiku.

Seoska peljačica se je zahvalila za potporu parlamentarnom zastupniku Zsoltu V. Némethu i Željeznožupanijskoj skupščini za koordiniranje djel. Ovom prilikom su uručene i nagrade „Za Petrovo Selo“ ke su mogli prikzeti Ferenc Takács i Jutka Bodó-Wagner. Prvi odlikovani bivši zastupnik sela, 1966. ljeta je bio katana

Zsolt V. Németh, Agica Jurašić-Škrapić i Ferenc Marton u svečanom trenutku

u našem selu i simo se je oženio. Kot zidar, tehničar i peljač različitih gradnjov u Sambotelu, ljeta 1993. si je osnovao svoju firmu ka je jako čuda pomagala pri različiti djeli Petrovoga Sela. Ljeta dugo bio je zamjenik načelnika, kasnije zastupnik Seoske samouprave kot i Crikvenoga tanača. Na jesenski izbori već se nije ganuo, iako i dandanas djela u mirovini, polag troje dice ima četire nukiće. Druga odlikovana peršona je jur devet ljet dugo zamjenica načelnice i lani je stupila u zasluženu mirovinu, kot peljačica mjesne bolte. Dar dvadeset ljet je članica seoske organizacije Črljenoga križa, 15 ljet je jačkarica zbora Ljubičica. Od svojih roditeljev je najerbala ljubav

prema prirodi, zato se i brine za seoske parke i kitice. Ovo priznanje je dobila i zato jer kade je nek moguće, svagdir je prva, u svakom društvenom djelovanju. Parlamentarni zastupnik Zsolt V. Németh je istaknuo u svojem govoru uz gratulaciju da se ovo selo prepoznaje i po jakom društvenom djelovanju i složnosti, i u ovakovom naselju za ovakov narod vik je časna dužnost biti parlamentarni zastupnik. Duhovnik Tamás Várhelyi je blagoslovio i obnovljeni Općinski stan kot i diče jaslice. U Kulturnom domu u okviru Leaderovoga naticanja je

otvorena izložba naslova „Pinka naša vridnost“, u kojoj su predstavljene umjetničke slike, fotografije, poznati citati petrovskih pjesnikov, moljanja školarov, dokle na sredini dvorane „potekla“ je Pinka, a na obali i čunjak je čekao na svojega vlasnika s mrižom i s dugovanji za ribolov.

Tiho

Odlikovani su Jutka Bodó-Wagner i Ferenc Takács

Na izložbi

Druženje u Barči uz kuglanje i folklor

U organizaciji barčanske Hrvatske samouprave i KUD-a Podravina, 5. listopada u Barči je održan „Susret ljubitelja hrvatskog folklora“. Susretu je prethodilo kuglanje u Gostionici „Gurító“.

Tročlane družine i njihovi navijači stigli su iz Izvara, Bojeva, Rasinje, Daranja, Dombola, Lukovišća, Novog Sela, Potonje, Martinaca, Kukinja, Pečuha, Kapuša i Csurgóa. Natjecali su se u tri kategorije: dječja, ženska i muška. U ženskoj je kategoriji prvo mjesto pripalo barčanskim Trima gracijama, drugo izvarskoj Trillama, a treće Šeljinskim curama. U muškoj su kategoriji prvo mjesto osvojili Lukoviščani, drugo iz Bojevčani, a treće HDS Dečki. Posebnu su nagradu dobile curice u dječjoj kategoriji, one su bile najmlađe natjecateljice, ali jako vješte. U pojedinačnome među muškima prvo je mjesto osvojio Norbert Fábián, drugo Zoltán Hajdú, a treće Ladislav Kozma, a u ženskoj kategoriji prvo mjesto je pripalo Liliki Major, drugo Valeriji Babajić, a treće Irenki Kraner.

Domaćini s uzvanicima

FOTO: FACE - LÁSZLO SZÁSZFALVI

U večernjim satima nakon kuglanja, u predvorju barčanske gimnazije priređen je kulturni program uza sudjelovanje kukinjskoga KUD-a „Ladislav Matušek“, KUD-a Podravina i Orkestra Vizin, kao pratećeg orkestra barčanskog KUD-a.

Nakon programa slijedila je večera i druženje uz ples i glazbu. Kako nam kaže predsjednica KUD-a Podravina Anica Popović Biczak, otvaranju natjecanja u kuglanju pribivali su parlamentarni zastupnik László Szászfalvi i predsjednik Skupštine Šomođske županije Norbert Bíró, a predsjednica barčanske Hrvatske samouprave Jelena Maćok Čende pozdravila je i HDS-ova predsjednika Ivana Gugana i glasnogovornika Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozu Solgu.

Branka Pavić Blažetin

I parlamentarni zastupnik László Szászfalvi ogledao se u kuglanju.

BARČA – Na sjednici 28. listopada utemeljena je Hrvatska samouprava toga grada. Za predsjednicu petočlanoga zastupničkog tijela izabrana je Jelica Čende, a za dopredsjednicu Anica Popović Biczak, članovi su Zoltan Solga, Josip Janković, Kovácsné Felső Andrea. Od spomenutih troje zastup-

FOTO: BARCSMEDIA.HU

ture, jezika i običaja, popularizacija rada, a kao najpreče navela je uključivanje mladih u njegovanje običaja. Kako je naglasila, barčanska hrvatska zajednica u posljednjih 7-8 godina postala je vidljiva ne samo u gradu i okolici, nego diljem Mađarske, što je postignuće djelatnosti Hrvatske samouprave grada Barče.

Na izborima održanim 13. listopada krenulo je šest kandidata za zastupnike tamošnje Hrvatske samouprave, svi u bojama Saveza Hrvata u Mađarskoj. Broj osoba u hrvatskome biračkom popisu: 140. Broj glasova: 87. Broj valjanih glasova: 87. Imena izabranih vijećnika i broj dobivenih glasova: Anica Popović Biczak (56), Zoltan Solga (52), Jelica Čende, (49), Josip Janković (49), Kovácsné Felső Andrea (46).

Branka Pavić Blažetin

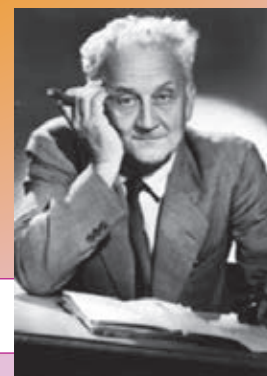
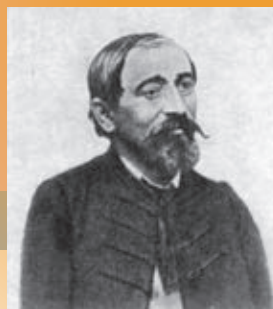
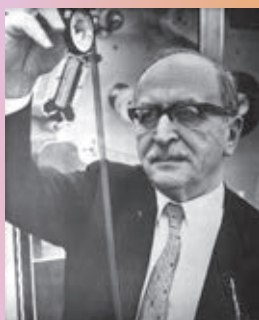
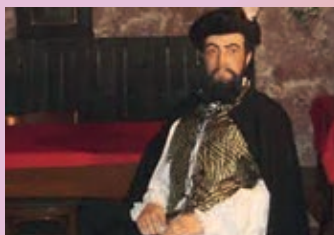
Mala stranica

Svjetski dan izumitelja – 9. studenoga

Svjetski dan izumitelja u Europi se obilježava **9. studenoga**, na dan rođenja američke filmske glumice i izumiteljice Hedy Lamarr. Ona je bila i inovatorica u području bežičnih komunikacija. Kao otvorena protivnica fašističke Njemačke u Drugome svjetskom ratu, prijavila je 1942. patent upravljanja torpeda izmjenjivim frekvencijama koje bi stoga tada bilo nemoguće predvidjeti i omesti. Premda Mornarica SAD taj izum nije iskoristila, tom se tehnologijom, bez koje bi bio nemoguć WiFi, i danas koriste za mobilne telefone i za upravljanje frekvencijama.

I hrvatski i mađarski narod može se hvaliti svojim izumiteljima, tek da ih spomenemo nekoliko: **Albert Szent-györgyi** otkrio je vitamin C, za koji je dobio Nobelovu nagradu, **Gábor**

Za pametnice i pametne

Imenice

K	P	E	R	N	I	C	A	O	Č	I	I
J	A	K	N	A	A	C	I	J	A	M	X
X	K	O	R	A	D	I	O	S	J	U	P
R	Č	S	H	P	M	O	T	U	A	M	L
A	A	L	T	U	J	K	O	V	O	P	O
Č	M	A	O	L	E	T	I	B	O	M	Č
U	S	N	L	X	S	U	B	O	T	U	A
N	T	Č	O	K	E	L	K	I	C	I	B
A	O	I	V	Y	C	A	C	I	M	U	G
L	L	Č	K	S	Z	V	U	Č	N	I	K
O	T	K	A	N	A	U	Š	N	I	C	A
G	D	N	P	Č	E	L	A	P	T	O	P

pčela	auto	autobus	gumica	pas
računalo	sat	pernica	ploča	majica
olovka	uho	naušnica	lančić	oči
mobitel	zvučnik	mjesec	mačka	bicikl
laptop	stol	jakna	radio	

MOŽETE LI PRONAĆI JOŠ KOJU IMENICU.....

Dénes najviše je poznat po pronalasku holografije za koju je dobio također Nobelovu nagradu za fiziku, **János Irinyi** otkrio je sigurnu šibicu. **Faust Vrančić** najvažniji je izumitelj, inženjer i tehnički pisac na prijelazu iz 16. u 17. stoljeće, izumio je padobran i viseći most. **Nikola Tesla** bio je jedan od najvećih svjetskih izumitelja, zaslužan je za nastanak modernoga svijeta, izuma iz područja elektrotehnike i drugih područja. **Eduard Slavoľjub Penkala** poznat je po izumu mehaničke olovke, ali je imao i druge izume.

Prepoznajete li izumitelje po njihovim fotografijama? Pod njihove slike potpišite im imena!

Nastavni materijal za učenje narodopisa

U okviru Projekta „Susjedov vrt – dobri primjeri, metode bez granica“ programa EFOP-5.2.2-17-2017-00049 koji provodi Udruga Zrinskih kadeta u konzorcijskom partnerstvu s Hrvatskom samoupravom Zalske županije, izrađena je nastavna građa, materijal za podučavanje narodopisa za hrvatske pomurske škole. Sastavila ga je učiteljica dr. Erika Rac i bit će dostupan na web-stranicama projekta.

Učiteljice dr. Erika Rac i Marija Vargović predstavljaju nastavni materijal za javnost.

Budući da su se pomurski nastavnici često žalili da za podučavanje hrvatskog narodopisa ima vrlo malo građe, partneri narečenog projekta odlučili su da će u okviru projekta sakupiti najvažnije materijale o povijesti, tradicijama, običajima, glazbenoj kulturi i sastaviti ih za podučavanje narodopisa. Mnogi su materijali o pomurskim Hrvatima objavljeni u različitim izdanjima, neki su još u rukopisima. Učiteljica Erika Rac ih je sakupila iz svake tematike je izvadila najvažnije, te prilagodila djeci. U nastavni materijal narodopisa uvrštena je kratka povijest pomurskih Hrvata, kratak opis povijesti svakog povijesnog hrvatskog mjesta, najvažniji elementi kajkavskog narječja, opis narodne nošnje, raznih blagdana, običaja, najvažnije molitve na kajkavskom narječju, domaća jela, igre za djecu, brojalice. Na umalo 150 stranica predstavljeni su i književnici pomurskih Hrvata, mogu se naći podatci o matičnoj domovini, o njezinoj povijesti, zemljopisu, simbolima i najvažnijim znamenitostima. Građa sadrži obrađene teme

i na mađarskom i hrvatskom jeziku, i ubuduće će biti pomoć nastavnicima hrvatskih škola. Materijal će biti dostupan na web-stranici projekta nakon završetka Projekta.

beta

Stjepan Horvat dobitnik Hrvatskoga zavjetnog križa

Serdahelac Stjepan Horvat, član kaniške Povijesne postrojbe „Prvi carevi husari“, dobitnik je Hrvatskoga zavjetnog križa. Odličje mu je dodijelila Povijesna postrojba Bjelovarskih graničnih husara u Kapošvaru na Međunarodnom susretu konjičkih postrojba za pružanje nesebične pomoći u prevođenju i svim pitanjima oko pronalaženja i uvoza slobodnih grla pasmina Gidran u Hrvatsku.

Čovjeku je uvijek lijepo dobiti priznanje za svoj trud i rad, a pripadniku hrvatske narodnosti iz Mađarske posebna je čast kada mu to dodjeljuje matična domovina. Stjepan Horvat, rodnom iz Serdahela, nekadašnji đak Hrvatskosrpske gimnazije u Budimpešti, nastavnik struke povijesti i hrvatskoga jezika (malo je radio u struci), uvijek je volio istraživati o povijesti svojega kraja. Od mnogih tema najmiljenija mu je bila ona koja se veže uz konjogojstvo, naime od malih je nogu obožavao konje, učio o njihovu uzgoju, a danas je i sam vlasnik nekoliko konja. Uzgoj konja prisno se veže uz povijest poljoprivrede i rata. Zna se da su konji bili na pomoći i na jednom i na drugom polju. Nekadašnji međimurski konji, kojih je bilo i u Pomurju, zbog snažne građe zamijenili su u poljoprivredi današnje traktore. O njima je Stjepan mnogo istraživao, ali su ga zanimale i one pasmine na kojima su jahali vojnici. Godine 2004. učlanio se u kanišku Povijesnu postrojbu „Prvi carevi husari“ koja je surađivala s čakovečkom Zrinskom gardom. S kaniškim je husarima počeo pohađati razne priredbe u Mađarskoj i Hrvatskoj. U toj je suradnji Stjepan uvijek pružao veliku pomoć u tumačenju, pre-

Stjepan Horvat prilikom preuzimanja Hrvatskoga zavjetnog križa

vođenju raznih dokumenata, spisa. Nakon Domovinskog rata došlo je do suradnje i s Bjelovarskim graničarskim husarima koji su željeli kupiti konje, pasminu Gidran, naime nakon Drugoga svjetskog rata ona je nestala iz Hrvatske, nije bilo toga genetskog materijala. U nabavi te pasmine Stjepan Horvat godinama je pružao pomoć oko prevođenja i ishođenja dozvola. Tako je Povijesna postrojba Hrvatske vojske Bjelovarski graničari husari 1756 odlučila da će Stjepanu Horvatu darovati Hrvatski zavjetni križ. To je odličje nastalo 1979. godine u povodu 1300. godišnjice događaja kada je papa Ivan IV. uspostavio s knezom Branimirom veze između Svete Stolice i hrvatskog naroda. Hrvatski zavjetni križ Stjepanu Horvatu uručen je krajem kolovoza u Kapošvaru na Susretu povijesnih postrojba graničarskih husara. Stjepan Horvat u rujnu je iznenađen još jednim priznanjem, a to je naslov počasnoga predsjednika Hrvatske udruge uzgajivača gidranske pasmine konja koja mu je dodijeljena za posebne zasluge i višegodišnji doprinos u unapređenju rada HUGA-a, te širenju stručnog rada, suradnje i ugleda udruge u domovini i svijetu.

beta

Kisežani u Dalmaciji

Pred katedralom sv. Jakova u Šibeniku

Sridnja Dalmacija je ljetos nekako bila zelenija za pogled iz autobusa na kojem su Kisežani putovali na petodnevni boravak u Vodice. Kamen i krš je bijelo sjajio med zelenilom stabalja i grmlja čega se je ovim putem činilo malo više za oko. Plivanje i sunčanje je već prvi dan, 28. augusta otpodne, vabilo putnike na morje koje je samo sto metara daleko bilo od njihovoga smještaja. Najpoznatijem graditeljskom djelu Krešimirovoga grada Šibenika, drugi dan su se mogli diviti posjetitelji. Katedrala sv. Jakova izvana i iznutra čuva gotske i renesansne stile onoga stoljeća kroz kojega je uzidana (1431. – 1536.). Jure Dalmatinac i drugi klesarski majstori napravili su pravu poeziju u kamenu. Upoznavanje Šibenika peljao je turistički vodič László Kovács, ki je uz povijest i znamenitosti grada predstavio nam i život i mentalitet dalmatinskoga človljka. Otok Visovac, nasred istoimenoga jezera, oaza je mira u Nacionalnom parku Krke. Tu ljepotu i duševni mir sa svojim marljivim djelom od XV. stoljeća utemeljili su franjevci, ki i u današnjici tamo žive svoj svakidašnji život. S pomoću fratra Stojana Marjanovića (ki je već pišao pri celjanskom

Jurišićevoga poprsja. Sadržajan i ugodan boravak organizirala je kiseška Hrvatska samouprava, ka je i novčano poduprla ovo putovanje. Za organiziranje je svakako hvalu vridan Šandor Petković, predsjednik Hrvatske samouprave, ki se je kroz cijeli put skrbio za putnike, za programske sadržaje i termine, a u novčani detalji dijelio je odgovornost s Julijanom Brezović. Mirno i sigurno putovanje je osigurala uravnotežena šoferska vožnja Zoltana Feješa. Svi ki su prvi put bili, i svi ki su se već vratili u šibensko-kninsku krajinu, sigurna sam da će s oduševljenjem, s bogatimi emocijama misliti na ovo putovanje.

u Senju da se pozdravi stariim tovaruši. Blaženka Ljubović, ravnateljica Muzeja Nehaj predstavila je senjsku tvrđavu ča je naslijedilo polaganje vijenca Kisežanov uz gradišćansku himnu kod

Uspomen-kip kod Skradinskoga slapa

Polaganje vijenca kod Jurišićevoga poprsja u Senju

Polaganje vijenca kod Jurišićevoga poprsja u Senju

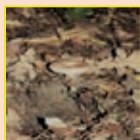
Stojan Marjanović i Šandor Petković se znaju iz celjanskoga hodočašća.

Marija Fülöp Huljev

Marija Fülöp Huljev

POZIVNICA

POMURSKI JESENKI KNJIŽEVNI DANI 2019

Vrijeme: 6. studenoga 2019.

Mjesto programa: Hrvatski kulturno-prosvjetni zavod „Stipan Blažetin“

14.00 Dačka konferencija o povijesti hrvatskih pomurskih dječjih vrtića/
Organizator: Hrvatski kulturno-prosvjetni zavod „Stipan Blažetin“

Vrijeme: 8. studenoga 2019.

Mjesto programa: Hrvatska Osnovna škola „Katarina Zrinski“

12.30 Prisjećanje na Stipana Blažetina, pjesnika, pedagoga i javnog djelatnika
Hrvata u Mađarskoj

13.00 Predstavljanje „Igre naših baka i djedova“ - Proglašenje rezultata
natjecaja HS „Stipan Blažetin“

Uručenje priznanja Hrvatske samouprave „Stipan Blažetin“ za učenike
Nakon školskog programa polaganje vijenaca na nadgrobni spomenik Stipana
Blažetina u mjesnom groblju.

Obilježavanje 50. obljetnice Dječjeg
vrtića u Serdahelu

15.30 Sadnja spomen-drveta na dvorištu Dječjeg vrtića/
16.00 Spomen program - Nastupaju djeca dječjeg vrtića

16.15 Dodjela nagrada likovnog natjecaja Dječjeg vrtića

16.30 Prisjećanje na 50 godina djelovanja dječjeg vrtića, priče bivših
odgojiteljica, dadilja, polaznika, emitiranje starih fotografija na projektoru/
Uručenje priznanja Hrvatske samouprave „Stipan Blažetin“

17.00 Domjenak

Organizatori: Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin“, Mjesna samouprava Serdahela, Osnovna
škola „Katarina Zrinski“, Hrvatski dječji vrtić u Serdahelu

STOLNI BIOGRAD

Hrvatska samouprava u petak, 8. studenoga 2019. od 18 sati, u prostorijama Doma za vjeronauk i opću prosvjetu „Sv. Stjepana“, priređuje svoj uobičajeni Hrvatski bal. Svira tukuljski sastav Kolo, na čelu s Ladislavom Halasom. Bit će i plesačnice i bogate nagrade na tomboli.

BUDIMPEŠTA

Za državni Dan Hrvata, koji će biti 16. studenoga 2019. u Baji, organizirat će se autobus iz Budimpešte. Program Dana Hrvata počinje svetom misom u 16 sati, a završava se kulturnim programom i prijemom oko 20 sati. Planirani je polazak iz HOŠIG-ova parkirališta 16. studenoga 2019. u 9 sati, a planirani je povratak 17. studenoga, nakon doručka.

Za detaljnije informacije obratite se Evi Išpanović 06 70 931 3001.

U budimpeštanskom Domu umjetnosti 29. studenoga, s početkom u 19 sati Folklorni ansambl Luč/Fáklya priređuje samostalnu večer u znaku obilježavanja 60. godine djelovanja. Svečani se program sastoji od dva dijela, a u jednoj od koreografija – ÉGI JEL – sudjeluje i zagrebački Folklorni ansambl Lado. Uz ostalo na programu su Baranjski šokački plesovi i Bunjevački svatovac...

SUMARTON

Udruga Pajdaša vina „Sveti Martin“ 9. studenoga priređuje Festival mladog vina u Kamanovim vinogradima. Program započinje okupljanjem gostiju kod Odmorišta sv. Urbana u 12.30. Nakon pozdravnih riječi u 13 sati vinari će se prisjetiti svetca zaštitnika vinara i mjesta Sumartona sv. Martina. Posjetitelji mogu uživati u kulturnom programu od 13.30. Nastupa Plesni ansambl Zalagyöngye Táncegyüttes, KUD Goričani, KUD Sumarton, Tamburaški sastav Sumartonski lepi dečki. Tijekom je programa proglašenje rezultata kušanja vina. Posjetitelji programa mogu kušati mlada vina, domaće proizvode, sireve, senfove, razne specijalitete, pečenu gusku, prase i janje.

HRVATSKI ŽIDAN

Umjetnik, fotograf Tibor Kercz poziva sve zainteresirane u židanski Kulturni dom ove subote, u 17 uri, na predavanje naslova „Od Pustike do Antarktisa“. Povidajka će se oblikovati oko neobičnih putovanja s fotoaparatom i tako s prezentacijom brojnih umjetničkih slika. Po riječi fotografa sa židanskim korenima, na dotično spravišće je izabrao blizu jezera fotografijom koje su napravljene na šest kontinenti.

HARKANJ

U organizaciji Hrvatske samouprave, 9. studenoga priređuje se redovita Hrvatska večer. Druženje počinje svetom misom na hrvatskom jeziku u tamošnjoj rimokatoličkoj crkvi, a nastavlja se folklornim programom u gradskom domu kulture. Sudjeluju: orahovički KUD „Crkvari“, barčanski KUD „Podravina“, pečuški Ženski pjevački zbor „August Šenoa“, salantski KUD „Marica“, pečuški Orkestar „Vizin“, kozarski Ženski pjevački zbor, harkanjski Mješoviti pjevački zbor, učenici mjesne škole. Nakon programa slijedi druženje i plesačnica uz svirku vršendskog Orkestra „Orašje“.

KISEG

Hrvatska samouprava grada Kisega Vas srdačno poziva 9. novembra, u subotu, na Hrvatski dan. U 16 uri se začme sveta maša u crkvi sv. Emerika, ku prikazuje dr. Anton Kolić, zlatomašnik. Potom će se vijenac položiti kod spomen-ploče Mati Meršiću Miloradiću, a u 17.30 s kulturnim programom u Jurišićevoj tvrdjavi se nastavlja druženje. Nastupa sambotelski mišoviti zbor Djurdjice, a na balu svira Karambolo. Priredbu podupira Hrvatska samouprava Željezne županije.

KOLJNOF

Cijeli ovaj tajedan u Koljnofu gostuju školari i pedagogi dviju partnerskih škola iz Kiseljaka ter Božjakovine. Dokle s kiseljačkom osnovnom školom dugu partnerstvo od samoga potpisivanja povelja o prijateljstvu i suradnji među naseljima, točnije od 2011. ljeta, Osnovna škola „Stjepan Radić“ u Božjakovini, lani je stupila u kontakt s koljnofskom Dvojezičnom školom i čuvarnicom Mihovila Nakovića. Dica i njevi sprohadjači bit će upleteni ove dane u obrazovanje i nastavničko djelo u školi, a bit će vrijeme i za upoznavanje Koljnofa i njegove vridnosti kot i za izlete u Šopron, Beč i Cenu.